

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

(Διήγημα της Μεγάλης Εβδομάδος)

—'Ακούστε, χωριανοί, οί, οί, οί, μεγάλοι και μικροί!...
Τά ζυδονόσιατα τόν κοροτιάδων, που κατέβαιναν από τή γήροθε χοριά, και τή βελόματα τόν άρχόντων, που είχαν σταθή γ'ά πούλημα σε κάθε σταυροδρόμω, εκείνη τή Μεγάλη Παρασκευή, τή διεξοχική ή βραχική και χαλιανή — άπ' τόν πολύ κρασί — φωνή τού κήρυκα :

'Ακούστε, χωριανοί, μεγάλοι και μικροί, άρσενικοί και θηλυκοί, τζορμπατζήδες και φτωχοί:

"Ο δ ο δ ο δ ο δ ο ποιος θέλει να νά ξεμολογηθί, άς πάει στη μεγάλη τή Σχολή, κοντά στου Μαστρο - Νικολή, τήν μεγάλη τήν αούλή, ο

που ήρθ' ένας παπάς, γέροντας πολύ, άπό τ' "Α-ά α γ "Ορος!...

Στό άκουσμα τού άγγελίματος αούτου, όλος ο κόσμος τού χωριού, άρσενικός και θηλυκός, πλούσιος και φτωχός, με-

ξεμολογηθούνε. Τά κατοικάρ, οί κόσμοι και τή εμπροστιάρα τού τόπου καθώς και τή κατέλλα και ή ρεμπουλίκες, φιλιάζανε νά πάνε τ' από βραδο, άφού μάλιστα, όσο ζ' άν τρέχανε ένωρίτερα, δέν θύ βρισκανε σειρά, άπ' τόν πολύ τόν κόσμο.

Η πό μεγάλες, μάλιστα, κηρίες, επιφυλαχτήκανε νά καλέσουν τόν παπά στή σπίτι...

Ο Ξένος ο καλόγηρος ή ο παπάς — άγνωστο τί ήταν — ήταν ένας άνθρακος μεσόκοπος, κοντός, με γένεια μεγάλα και μακρά, άταχτα και άχένιστα μαλλιά, σάν κίματα, που δέλαν ν' αναποδογυρισούν τόν καλογηρικό του σκούφο. Τά φρύδια του, λιχνά, χοντρά, κατεβαστά, κρύβανε τή μικρά του μάτια, και τή παπούτσια του ήταν χοντρά και στοργγγυλά, χωριότικα παπούτσια, μα νοκοζύματα, γιά νά χωρούνε τις χοντρομαλλες, πλεκτές, πλατιές ντόπιες κάλτσες του.

Τι, πώς κ' από τού ήρθε τού χωριού, κανένας δέν τού ήξερε—μυστήριο—ούτε και είχε κανείς τόν καιρό νά τού εξετάσει. Είπαμε μυστήριο, άπως μυστηριώδες ήτανε κ' ένα ξύλινο κιβώτιο, που κρατούσε και που είχε άπάντο στο σκεπασμό του έναν επίσης ξύλινο σταυρό. Τό βέβαιον είνε, άστόσο, πώς ούτε κ' ο ίδιος ο παπάς δέν την φανταζότανε τέτοια κοσμο-

συρφή. Γιά τούτο, σάν ειπε κ' αούτος άπό τού παράθυρο τόσο πλήθος στην αούλή, σάν φρόνιμος που ήτανε, έπετάχινε τού έργο τής ξεμολογήσεως. Μά όταν κάθε ξεμολογούμενος τραβούσε νά φύγη, φιλοντνας με σεβασμό τού ξεμολογητού τού χέρι και τοποθετώντας ταυτόχρονως στην παλάμη του και τή σχετικά νομισμάτια, ο παπάς ο Ξενικός δέν τή δεχότανε.

—Δέν ήθετα δωτέρα γ'ά λεπτά, έλεγε με ταπεινόςινη ο πατήρ Βασάνιος— αούτο ήταν τ' όνομα του. "Εγώ δέν παίρνω τίποτα!... "Εγώ δέν ήθετα γ'ά παράδες έδω... Τώρα, άν θέλετε έσείς νά ρίξετε τήν ιδιομορφία σας, νά τού κοιτάξει τού "Άγιον "Ορος, ρίξτε... Θέλωμε νά φτιάσουμε τού μοναστηρι, που μάς κέρανε ο Βούλγαρος... "Η χάρι του, βοήθειά σας!...

Κι' έτσι φιλιομύοντα τού επιστό τού πλήρωμας νά ρίξει από πολλά, γιά νά ξαναφτιαστή τού μοναστηρι!...

Η εαριστοκρατίας άμωσ, άπως είπαμε, τού τόπου, από τήν κυρία τού προέδρου τής κοινότητος ως τήν δεσποινίδα τού ύπογραμματέως, δέν θέλησαν νά πάνε στο σχολείο, που πήγαινε ο εκάστο κοσμος, και γ' αούτο κάλεσαν τόν Βασάνιον στé οπί τούς, τήν άλλην μέρα.

—"Ερχομαι, άπάντησε με ταπεινότητα ο Βασάνιος, αλλά νά ξέρετε : Θά δωσετε πέντε δραχμές ξεκομμένες γιά τού μοναστηρι!... "Εγώ δέν θέλω τίποτα!...

"Αντίοχησ καμμά...
Και τού Μεγάλο Σάββατο, πρωί - πρωί, νά ο Βασάνιος σε κάθε σπίτι, σκεπτός και ταπεινός, σάν νάταν φορ τω με νος τού κόσμου τ' ά-

μαρτήματα, που ξεσκίονες, κρατώντας από μιάς πάντοτε και τού μυστηριώδες κιβώτιο με τόν μεγάλο και φανταχτερό σταυρό του. Στά σπύια τόν δεχόντοσαν με σεβασμό.

"Εκείνος, άφού πρώτα πήγαινε στα δωμάτια που ήταν ή εικόνας και σταυροκοπούτανε, τραβούσε κατόπιν, πάντοτε σκεπτός και ταπεινός, πός τή μεγάλη άλλα τού σπυιού, που ήταν στολισμένη

Ο παπά - Κλήμης

Η κυρά Μαρία τού Γαυμαστή, που μάς κάνει τήν αγία...

γάλος και μικρός, άπως και οι άλλος ξενοχωριανώ, που είχαν κατεθή εκείνη τήν ημέρα γιά νά φωνήσουν γιά τού Πάσχα, πήρνανε μιά χαρά κ' ένα μεγάλο θάρρος.

—Δόξα σοι, λέγανε, ο Θεός! Θά πάμε νά ποιήμε τά εκρημάτιας μας και μείς, χωρίς νά μάς τή μάθη ή κυρά - Κωστούλα!...

Και ίσως νά μιν είχαν άδικω! Γιάτι ή κυρά - Κωστούλα ήτανε ή παπαδιά, ή επρεσβιτέρας, ή παπά - Κλήμη, ή γυναίκα, τού μοναδικού παπά τού χωριού, γέροντος παπά, με άσημένια τή μαλλιά και κατάνεικα σάν χιονί τή γένεια. Σ' αούτον πήγαινε ο κόσμος — κάμε σάν μπορείς κ' άλλωσως — κάθε μεγάλη μέρα, γιά νά ξεμολογηθί και γιά νά τή τά εκρημάτιας τού.

Ο παπάς άμωσ, σάν γέροντ ίσως που ήταν, δέν μπορούσε φαίνεται νά κρατήσει μέσα τόν τόσους τόνους μουτζων, και τ' αούτο θεωρούσε φρόνιμο και πρακτικό νά κάνει τή σχετική άβασία από τού φορτίο αούτο τού βαρύ, διοχετεύων κάθε βράδυ μερικώς από τής ξεμολογήσεως, που τού έκαναν οι χωρικοί, στην παπαδιά του, ή όποια πάλα, γιά τόν ίδιο λόγο, βέβαια, τις μετέδιδε και στις γειτονιές τής...
Και τήν άλλην μέρα τού μάθαναν τού νά περιχώρα :

—Αούτο έκανε ή κυρά - Μαρία τού Γαυμαστή, που μάς κάνει τήν αγία...
—Αούτο κ' εκείνω έπαθε τού υπακούη τού Θεοχόρη τού κοριτσι!...

—Έξαινω έφτιασε τού Γραμματικώ ή άδελφί, που έχει χαμηλά πάντοτε τή μάτια!...

Κι' όχι μονάχα από γλώσσα σε γλώσσα κ' από τσοκαρο σε τσοκαρο, ή μυτικώς ξεμολογήσεως παίρνανε δημοσιότητα, έπηξημένες μάλιστα πολύ και άφάνταστα βελτιωμένες, αλλά και στις έφημερίδες άγιο έλειπε νά δημοσιευθώιν, από τούς ένδημιούτας άνατολοκρατίας τού Τύπου.

Γ' αούτο λοιπόν ήταν μεγάλη τού κόσμου ή χαρά και δικαιολογημένη ή ανακούφισης, όταν άκουσαν τόν κήρυκα ν' άγγέλλη :

'Ακούστε χωριανοί, μεγάλοι και μικροί, άρσενικοί και θηλυκοί (Λυκοί) :

"Ηρθε γιά ξεμολογητής ένας παπάς άπ' τ' "Άγιο "Ορος.

—Ο Θεός μάς τόν έστειλε, γιά νά κάνουμε κ' έμεις Λαμπρή συγχωρημένη!... έλεγε αν χωριανώς

—Ξένος άνθρωπος, Ξανάλεγαν...
Ποιον ξέρει!... Σήμερα είν' έδω, από αούτο θά φύγη!...

Και τού σχολείο γέμισε από τσιμπήρια, αζίκες και μαντήλια, κ' άπό σκούφιες και καπότες χωρικών, που τρέξαν πρώτοι - πρώτοι νά

Ο Κύριος Ήμών Ήησους Χριστός πάσχει σήμερα!

Τό σχολείο γέμισε από σκούφιες και καπότες...

"Ενας άνθρωπος μεσόκοπος, με άταχτα και άχένιστα μαλλιά...

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

"Αμα παντρευτή κανείς κακή γυναίκα, το καλύτερο που έχει να κάνει είναι να πέσει με το κεφάλι μέσα σ' ένα πηγάδι. Μολιέρος

"Ο έρωτας των Καρναβαλιών πεθαίνει τη Σαρωτική. Σιωπηλός Παροικία

Το τελευταίο απ' όλα τα αισθήματα — το αίσθημα που πλημμυρίζει με μιά παραδεισία γλυκά την ψυχή — είναι η φιλία, που διαδέχεται τον έρωτα ενός άνδρος και μιάς γυναίκας, οι οποίοι είναι περφημένοι, γιατί αγαπηθήκανε με πάθος άλλοτε και δεν κοκκινίζουν, γιατί δεν έχουν πια τη δύναμη ν' αγαπούνται. Δανιήλ Στέρν

Μιά γυναίκα ώρα κι' έναφει — όσο φτωχή κι' αν είναι — αξίζει πάντοτε ένα θησαυρό. Σε νέκας

"Εκείνος που δεν είχε τη δύναμη ν' αγατήσει στα νεύατα του, δεν θ' αγατήσει ποτέ στα γεράματά του. Κα Σατωρόφ

"Ο έρωτας γεννήθηκε από την αρμονία του σάπαντος. Α. Λ. Δουμάς

Το ένστικτο της αυτοσυντήρησης και το ένστικτο της διαίτησής τους είδους είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους με μιά άνωσίδα από έννοια λουλούδια, που λέγεται αγάπη. "Οποιοσ περιφραει την αγάπη, άρνεται την ίδια του τη φύσι. Αεθόρα Λαφαργ

"Ο άνδρας αγαπάει την αγαπημένη του. "Η γυναίκα χιζείται την αγάπη που έμπνεί στον αγαπημένο της. Α Ροσφοκώ

Το σκαί σου, το σταθί σου και τη γυναίκα σου ποτέ να μην τα δανείζης. Σουηδική Παροικία

Τά βιβλία κανόν τις γυναίκες να χάνουν το λίγο υναλό που έχουν. Ερασμοσ

Τά χάδια της γυναίκας τελειοποιούν τη φύσι του άνδρος. "Ο άνδρας που δεν έχειρο το κεφάλι του στην αγκαλιά μιάς γυναίκας, είναι ένα ακατέγερστο μέταλλο. Α. Μυσοέ

Καλύτερα νάχη μιά γυναίκα άνδρα ό όποιοσ δεν την αγαπά, παρά άνδρα ζηλιάρη. Σαίξπηρ

Ποτέ δεν πεθαίνει γυναίκα ξηπνή, χωρίς ν' άφηση κληρονομία. Αγγλική Παροικία

"Ο,τι δεν μπορεί να το κάνει ό διάβολοσ, το κάνει ή γυναίκα. Γερμανδική Παροικία

"Η γυναίκα είναι άγγελοσ στην έκκλησία και διάβολοσ στο σπίτι. Σκωτική Παροικία

"Εκείνοσ πούχει πολύ θάρροσ μπροστα στίσ γυναίκεσ, είναι δειλόσ μπροστα στούσ άνδρεσ. Γερμανική Παροικία

"Γυναίκα του τυφλοσ, για πούν στολίξεσαι ; Ισπανική

Κρύβε το πορτοφόλι σου και τη γυναίκα σου. Ιταλική

"Οποιοσ έχει ύιοσηφ γυναίκα, στίτι χτισμένο στα σύνορα δυό κρατών και άμπελί κοντά στο όρφο, δεν μπορεί παρά να βρίσκεται διαρκώσ σ' εμπόλεμο κατάσταση. Γαλλική

Τό καλό κρασί κ' ή ύιοσηφ γυναίκα είναι δυό ευχάριστα δηλητήρια. Τουρκική

"Ο έρωτασ είναι μιά σταγόνα νερό, που την άφησαν οι ουρανοί να πέση μέσα στο ποτήρι του βίου μας, για να ξεονδτεροώσουν την πίκρα του. Ρόσσετορ

"Η γυναίκα είναι άγγελοσ όταν μιάσ χαμογέλει και δαίμονασ όταν δεν γνωρίζει να μιάς κτιτάξη. Είρ. Αισώπιου

"Η γυναίκα είναι το πιο ύμορφο πουλί. Α. Δουμασ

"Η γυναίκα είναι πλούτοσ. Ινδικό ρητό

μέ το «κατά δύναμιν», χάριν της μεγάλης έορτής, μ' όλους τούσ δίσκουσ και τά κοιτάλια του γλυκού και ό,τι έχει διαλεχτό κάθε νοικοκυρά να δείξη, και όποι, σέ λίγο, κεκλεισμένον θυρών και παραθύρων, ίσως γιά να μην άκουσθή τίποτε απ' έξω, θα έτελεστο τήσ μυστηρίον τής έξομολόγησώσ.

"Αφού τελείωνε δέ κ' αυτό, ό έξομολογητής πήγαινε πάλι στην κάμαρα που ήσαν ή εικόνησ του σπιτιού και έκανε την προσευχή του. "Η νοικοκυράσ τού προσέφερε, μαζί με τήσ άλληρο, γλυκό και κόκκινα αυγά, αλλά εκείνοσ δεν τά έδεξάν.

"Ο Κύριοσ ήμών "Ιησούσ Χριστόσ πάσχει σήμερον, τούσ έλεγε, και έγω να φάω γλυκό !... Τά αυγά πάλι τί να τά κάνω, ένα ξερό κορμί, που έμια, ενλογημένο μου ;... Μόνο αν έμεινε κανένασ, χριστιανοί μου, άξομολόγητοσ, ή δούλα, τά παιδιά, άσ έλθουν μέσα !... Μόνο να μην άρρωσθω !...

Και όταν καθάριζε όλεσ τίσ ψυχέσ, πήγαινε σέ άλλο σπίτι, που τον κάλεσαν, σιωπητόσ και ταπεινόσ, και πάντα βιαστικόσ.

Τό ίδιο βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου ό έξομολογητής χάθηκε μυστηριώδησ απ' τό χωριό, όπωσ και είχαν έλθει !...

"Η «κοιδοέσποννεσ τής άριστοκρατίασ» είχαν πια τη συνείδησί τουσ έλαφρή, γιατί έξομολογήθηκαν και μπορούσαν ν' άτεμίσουνε τον 'Εστασιονόμο σάν χριστιανοί.

Μά άξαφνα μιά κρυγή αντίχρησε σ' όλο τό χωριό :

—"Αχ, πάνε τα «ζάρφια» μου, μορφή !...

—"Μιά ! Μοί λείπουν τά κοιτάλια τά χρυσά !... —Καίε, που είναι, τί να έγινε ή άργυρή ταμπλακόχη ;

"Από όλεσ κάτι έλειπε. "Αλλά ποούσ, άραγε, τά πήρε ; Δεν άρρησαν να τό βρούνε, αφού την έπαθαν μονάχα εκείνοσ που κάλεσαν τον Βασκάνιο στο σπίτι τουσ.

"Ηταν βεβαίωσ ό ταπεινόσ και άγιωσ έξομολογητήσ, ό όποιοσ, κατά τά διαλείμματα του μυστηρίου, έπιφελομένοσ τής άπουσίασ των έξομολογημένων, γήμιζε τό μυστηριώδησ κιβώτιό του με ό,τι ύοσιό και πολύνμο βροσκότανε στο σαλόνη, χωρίς βεβαία, όλα αυτά να προσοφώνωνται γιά την άνοικοδόμησι τής μονής, που κάψανε οι Βούλγαροι...

"Αλλά ήταν άργά πια !... "Ο άγιωσ Βασκάνιοσ είχε γίνει άφαντοσ, σάν να ανελήφθη στούσ ουρανούσ. Θά τρώποσε και θ' άλλαξε μεταίρεσίσ σέ καμιά μεγάλη πόλι τούρα και θα γούτσε την 'Ανάστασι του έναιτό του, ενώ ή «άριστοκρατία» του χωριοσ έζλάιγε τ' άσημά της.

Και γιά μόνη τουσ παρηγορία είχαν εκείνο που έλεγε ή κυρία Ειρηνοδίκου στασ συναδέλφουσ της, που έκλάπησαν και δεν είχαν μοίτρα γιά να ιδούν ή μία την άλλη :

—Τόν άθλιο και τόν έλεεινό !... Νά μιάς κλέψη τό Μεγάλο Σάββατο, χωρίς να φοβηθή Θεό, που ό Θεόσ να του τό πληρώση !...

"Άγνωστον όμως είναι αν του τό πληρώσε του Βασκάνιοσ ό Θεόσ ! "Εκείνοσ όμως που τό πληρώσανε, και άκριβά μάλιστα, ήσαν ό κ. Ειρηνοδίκησ και ή γυναίκασ εκείνοσ, που αναγκάστηκαν να ξαναγοράσουν ό,τι τούσ κλέψανε. Και δεν τό ελιαν σέ κανένα, ούτε του...πατά ! Και γιά τούτο ίσωσ είναι και τό μόνο γενομόσ που συνέθεσ στο χωριό, και δεν τό έμαθε ή κυρά - Κοστούλα !... ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΟ «ΒΟΑΤΖΟΥ»

Πολλέσ από τίσ ήμάγειεσ φυλέσ τής 'Αφρικήσ έχουν όσ άποικιστική τροφή τουσ ένα φυτό, που τό ονομάζουν «βοατζού». Ένοσ Γάλλοσ καθηγητήσ, αφού έμελέτησε τίσ ιδιότητεσ του φυτού αυτού, άνεκοίνωσε στη Γαλλική 'Ακαδημία ότι τό «βοατζού» περιέχει όλα μαζί τά θρεπτικά στοιχεία, που είναι άπαραίτητα στον άνθρωπινο οργανισμό κ' ότι μπορεί θαμιάσ ν' αντίκαταστήση όλεσ τίσ τροφέσ, που χρησιμοποιεί ό άνθρωποσ.

—"Οχι μόνον λόγοι οικονομικοί, λέει ό Γάλλοσ καθηγητήσ, επιβάλλουν την μελέτη της προτάσεώσ μου, αλλά κρυίοσ λόγοι υγιεινήσ, γατί ή περισσότερεσ τροφέσ, που χρησιμοποιώμε όσ τούρα, έπαφέρουν μεγάλεσ βλάβεσ στον οργανισμό μιάσ. "Αντιθέτω, δυο τρώνε άποικιστικόσ «βοατζού», τό όποιον είναι, εκτόσ των άλλων, ευγενεστότατο, δεν προσβάλλονται ποτέ από δυσκολιότητα, που είναι ή βάση σχεδόν όλων των άσθενειών.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Η ΑΠΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΡΗΑΣ

Την Μεγάλη Πέμπτη τό βράδυ, μιά γρηούλα με την έγγονή της, είχαν πάει στην έκκλησία γιά ν' άκούσουν τά Δώδεκα Εθαγγέλια. "Εξαφνα όμως, καθώσ ό παπάσ διάβάζε την περικοπή : «Και συνέλαβε τόν "Ιησούν έν κήφω Κεραμείοσ», ή γρηούλα ξεφρόνισε με άπορία :

—"Ο εύλογημένοσ !... Τί ήθελε πάλι εκεί ;... Στό ίδιο περιόβλι τον πιάσανε και πέφτισε !...

